Journal of Intellect Education (IEJ), Volume 4, No.5
(September-October 2025) ISSN: 2822-0218 (Online)

The School Administrators' Supervisory Skills and the Effectiveness of Schools under The Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office

Rattanaphorn Phimnaen[1] & Tongluck Boontham[2*]

1 *Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi*
2 *Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi*
* *Corresponding author. E-mail: tongluck@rmutt.ac.th*

Abstract

The purposes of this research were to examine: 1) the level of school administrators' supervisory skills, 2) the level of effectiveness of schools, and 3) the relationship between the school administrators' supervisory skills and the effectiveness of schools under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office. The sample group consisted of 316 teachers from schools under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office, selected through stratified random sampling. The research instrument for data collection was a 5-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of .980. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient. The research results revealed that: 1) the overall supervisory skills of administrators were at a high level, 2) the overall effectiveness of schools was also at a high level and 3) there was a high positive correlation (r = .654) between the administrators' supervisory skills and the effectiveness of schools under the Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office with a statistical significance at the .01 level.

Keywords: Supervisory Skills, Effectiveness, Primary Education

Received: 2025-07-22; **Revised:** 2025-08-28; **Accepted:** 2025-09-01

ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

รัตนาภรณ์ พิมพ์แน่น[1] และต้องลักษณ์ บุญธรรม[2*]

1 *คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*

2 *คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*

* *Corresponding author. E-mail: tongluck@rmutt.ac.th*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 316 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .980 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง (r=.654) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะการนิเทศ, ประสิทธิผล, ประถมศึกษา

บทนำ

ประสิทธิผลและคุณภาพของสถานศึกษา ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญและเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของผู้บริหารในการขับเคลื่อนการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนในมิติต่าง ๆ การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะมิได้หมายถึงเพียงผลสัมฤทธิ์หรือความพึงพอใจของผู้เรียนและบุคลากรเท่านั้น แต่ต้องสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในภาพรวม ทั้งในด้านการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน การเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัว และการจัดการกับปัญหาภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธร สุนทรายุทธ, 2551) และสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลสูงต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างเหมาะสม (Hoy & Miskel, 2008) อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติพบว่าสถานศึกษาหลายแห่งยังไม่สามารถบริหารจัดการให้ครอบคลุมประสิทธิผลในทุกมิติได้ (สุพัตรา ศรีสวัสดิ์, 2561) จึงกลายเป็นโจทย์สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยทั้งความรู้ ความสามารถ และภาวะผู้นำในการบริหารจัดการอย่างรอบด้าน อีกทั้งยังมีปัจจัยหลายประการที่เป็นอุปสรรค เช่น ความแตกต่างของนักเรียน การขาดความร่วมมือจากครู การบริหารที่นำไปสู่ความขัดแย้งภายในองค์กรและกับชุมชน ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ 2) ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก 3) ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (วชิรวิทย์ บุญสงค์, 2567, อุทัยวรรณ จันทนพันธ์, 2567, ราม เรือนทองดี, 2564, วรรณา ไทยประยูร, 2564, และ Mott, 1972)

หนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานวิชาการคือ “การนิเทศการศึกษา” เป็นเครื่องมือเชิงลึกในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งหวังให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงวิธีการสอน การจัดกิจกรรม และพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การนิเทศจึงไม่ใช่เพียงการตรวจสอบหรือประเมินผลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การจัดอบรมพัฒนาครู และการสนับสนุนให้ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การบริหารการศึกษากับการนิเทศการศึกษามีลักษณะเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน โดยการบริหารเป็นภาพรวม ส่วนการนิเทศคือภาพเชิงลึกที่ช่วยผลักดันให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (สันติ บุญภิรมย์, 2552) ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สัมฤทธิ์ผล จำเป็นต้องดำเนินการทั้งสามกระบวนการควบคู่กัน คือ การบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (เพชรา กิติศรีวรพันธุ์, 2554) ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทั้งความรู้และทักษะในการนิเทศการศึกษาอย่างรอบด้าน โดย Wiles and Lovell (1967) ได้เสนอทักษะการนิเทศไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล และทักษะด้านการประเมินผล ทั้งนี้ ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูมากที่สุด คือ ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม รองลงมาคือ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ การบริหารงานบุคคล การประเมินผล และมนุษยสัมพันธ์ตามลำดับ (สิทธิเดช ฐานบัญชา, 2558) พบว่า การนิเทศที่มีคุณภาพจะต้องอาศัยทักษะที่หลากหลายและมีความสัมพันธ์กันอย่างบูรณาการในการพัฒนาครูและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้นทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านการบริหารการนิเทศ 3) ทักษะการทำงานเป็นทีม 4) ทักษะด้านการประเมินผล (ภัสสรา มูลสา, 2567, ชชล ไชยเทพ, 2566, นฤมล อึ้งเจริญ, 2564 และ Wiles & Lovell, 1983)

จากรายงานผลการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2566 พบว่า โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อม และมีรูปแบบจัดการเรียนการสอนตามบริบทและ

ความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา จากการนิเทศ ติดตาม พบว่าคุณครูมีความต้องการขอรับการนิเทศเกี่ยวกับการทำโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น การสอนภาษาอังกฤษ การใช้สื่อเทคโนโลยี วิทยาการคำนวณ การสอนแบบโครงงาน การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา การอ่านออกเขียนได้ การสอนสะเต็มศึกษา การจัดการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ศึกษานิเทศก์ทุกคนจะต้องนำไปวางแผนในการนิเทศการศึกษาให้เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ควรพัฒนามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ควรพัฒนามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ โดยพิจารณาจากผลต่างคะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับเขตพื้นที่กับระดับประเทศ ส่วนผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) ปีการศึกษา 2566 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ควรพัฒนามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ อีกทั้งการประเมินด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (RT) ควรพัฒนาในด้านการอ่านออกเสียง และการอ่านรู้เรื่อง ตามลำดับ ตลอดจนสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการนิเทศ ติดตาม มีหลายประเด็นที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือโดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ของการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ วิธีการนิเทศ กำหนดขอบข่าย การนิเทศ ตัวชี้วัด และเป้าหมายการนิเทศ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) แผนพัฒนาการศึกษาชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายที่เป็นยุทธศาสตร์และจุดเน้นการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขับเคลื่อนให้การดำเนินงานของสถานศึกษาสู่เป้าหมายที่กำหนดตามสภาพบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งนี้คณะศึกษานิเทศก์ได้ร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทาง เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยขับเคลื่อนการนิเทศการศึกษารูปแบบ “STARS Nayok” ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ 5 ร่วม เป็นแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เพื่อเสริมสร้างทักษะการนิเทศผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา (ทิพวรรณ ถาวรโชติ, 2564) เพื่อพัฒนาครูให้มีความเจริญงอกงามในวิชาชีพ และสร้างคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้านทั้งร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา (นฤมล อึ้งเจริญ, 2564) การนิเทศยังครอบคลุมถึงการปรับปรุงหลักสูตร การวัดและประเมินผล รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน (นฤมล อึ้งเจริญ, 2564) นอกจากนี้ การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานที่มีแบบแผนและเป็นขั้นตอน เพื่อช่วยปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (นิตยา แซ่ตั้ง, 2564) และถือเป็นภารกิจสำคัญในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ (Glickman, 2004) โดยสรุป การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาครูและยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ (ขวัญพิชชา มีแก้ว, 2562) ถือเป็นการสะท้อนระดับความสำเร็จของโรงเรียน ทั้งในด้านผลผลิต เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และผลลัพธ์ เช่น ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ภานุพงษ์ คำภูษา, 2562) นอกจากนี้ ยังครอบคลุมการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (รัตนา เหลืองาม, 2562) Glickman (2004) เน้นว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลต้องมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ามาตรฐาน ในขณะที่ Mott (2003) ได้ชี้ว่า ประสิทธิผลครอบคลุมถึงความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ดี มีทัศนคติเชิงบวก ปรับตัวได้ และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลต้องพัฒนาได้ทั้งด้านวิชาการและด้านคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

จากแนวคิดดังกล่าวจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้ ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย มนุษยสัมพันธ์ การบริหารการนิเทศ การทำงานเป็นทีม การประเมินผล และประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก การปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

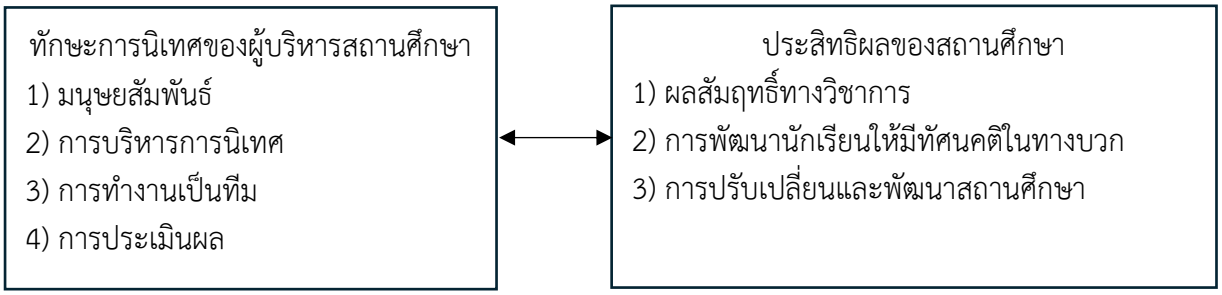

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,115 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 กันยายน 2567)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2567 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน ±5% (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข, 2555) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามอำเภอ หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 316 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามองค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านการบริหารการนิเทศ 3) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 4) ด้านการประเมินผล โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert (1993)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ 2) ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก และ 3) ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert (1993)

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of item-objective congruence: IOC) มีค่าระหว่าง 0.8 - 1.00 และหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น .980

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ว่ามีความสัมพันธ์กันไปทิศทางใด และมีความสัมพันธ์กันมากน้อยด้วยค่า Correlation โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.41, *S.D.*=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$=4.44, *S.D.*=0.63) รองลงมาคือ ด้านการบริหารการนิเทศ ($\bar{x}$=4.42, *S.D.*=0.61) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$=4.38, *S.D.*=0.65) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

n = 316

ที่	ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
		$\bar{x}$	*S.D.*	
1.	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	0.65	มาก
2.	ด้านการบริหารการนิเทศ	4.42	0.61	มาก
3.	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.44	0.63	มาก
4.	ด้านการประเมินผล	4.40	0.66	มาก
	รวม	4.41	0.60	มาก

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.44, *S.D.*=0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยด้านมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x}$=4.54, *S.D.*=0.51) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก ($\bar{x}$=4.53, *S.D.*=0.50) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ($\bar{x}$=4.24, *S.D.*=0.49) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

n = 316

ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
		$\bar{x}$	*S.D.*	
1.	ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ	4.24	0.49	มาก
2.	ด้านการพัฒนานักเรียนทัศนคติทางบวก	4.53	0.50	มากที่สุด
3.	ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.54	0.51	มากที่สุด
	รวม	4.44	0.43	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูง (r=.654) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .431 ถึง .685 เมื่อพิจารณาคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ 1) ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (r=.685) 2) ด้านการทำงานเป็นทีมกับด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (r=.673) และ 3) ด้านการบริหารการนิเทศกับด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (r=.667) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ	การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก	การปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความสัมพันธ์
ด้านมนุษยสัมพันธ์	.447**	.431**	.566**	.560**	ปานกลาง
ด้านการบริหารการนิเทศ	.502**	.527**	.667**	.643**	สูง
ด้านการทำงานเป็นทีม	.475**	.480**	.673**	.628**	สูง
ด้านการประเมินผล	.475**	.479 **	.664**	.623**	สูง
ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา	.506**	.512**	.685**	.654**	สูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายปลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้บริหารในการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม

ในการวางแผน ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมินผลการสอน เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม และนำผลการประเมินไปพัฒนาครูเป็นรายบุคคล ทั้งยังมีความเป็นมิตร ปรับตัวได้ดี และสามารถแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม จีญาพัชญ์ แก้มทอง (2567) พบว่า ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือครู พัฒนาทักษะทางวิชาชีพ สนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน และส่งเสริมการทำงานกลุ่มในโรงเรียน เช่นเดียวกับสิทธิเดช ฐานบัญชา (2558) ผู้บริหารมีทักษะการนิเทศในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการประเมินผลที่มีการเก็บหลักฐานเป็นระบบ ใช้วิธีประเมินหลากหลาย และนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม แสดงถึงการพัฒนาทักษะการนิเทศของผู้บริหาร อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่มีสุขภาวะทางร่างกายและจิตใจในระดับดี สามารถยอมรับความแตกต่างและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมค่านิยมที่ดี เช่น การเคารพสิทธิผู้อื่น การทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างวินัยในตนเอง โดยเฉพาะการส่งเสริมให้นักเรียนมาเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน ทำให้การจัดการศึกษาเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทินสุขกาย (2562) พบว่าผู้บริหารซึ่งมีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารและได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความมีประสิทธิผลได้อย่างมั่นคง

3. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีทักษะการนิเทศที่ดีสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการนิเทศช่วยให้ครูตระหนักถึงเป้าหมาย เกิดการมีส่วนร่วม และเข้าใจทิศทางการพัฒนา ทักษะการนิเทศด้านการทำงานเป็นทีมและการบริหารการนิเทศก็มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลสถานศึกษา เห็นว่าการส่งเสริมทักษะการนิเทศด้านการทำงานร่วมกัน และการมีระบบนิเทศที่ชัดเจน ช่วยให้เกิดการบริหารจัดการเชิงระบบที่ใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาอย่างแท้จริง ขณะที่ด้านที่มีความสัมพันธ์อันดับสุดท้าย คือ ทักษะการนิเทศด้านมนุษยสัมพันธ์กับการพัฒนาทัศนคติเชิงบวกของนักเรียน ซึ่งอาจต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ครูที่ปรึกษา ระบบแนะแนว หรือการเรียนรู้แบบ Active Learning ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของเปรมธิดาภา สารพล (2567) และดารุณี บุตรพรม (2559) ที่พบว่าการนิเทศภายในและบทบาทการนิเทศของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยบทบาทการนิเทศถือเป็นสมรรถนะสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเฉพาะประสิทธิผลของสถานศึกษาในด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีทักษะการนิเทศด้านการทำงานเป็นทีม การบริหารการนิเทศ การประเมินผล และมนุษยสัมพันธ์ จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาครูและระบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทักษะการนิเทศด้านการทำงานเป็นทีมโดดเด่นที่สุด ช่วยให้เกิดความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ และ

วัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทักษะการนิเทศด้านการบริหารการนิเทศช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีทิศทางเป็นระบบ และตรงตามเป้าหมาย ขณะที่ทักษะการนิเทศด้านการประเมินผลส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างเฉพาะเจาะจงจากข้อมูลจริง ส่วนทักษะการนิเทศด้านมนุษยสัมพันธ์แม้มีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศทำงานที่ดี แต่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวกในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวกอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ปัจจัยสำคัญคือบทบาทของครูและการสนับสนุนจากผู้บริหารในเชิงวิชาการ สะท้อนว่า “การนิเทศภายในที่มีคุณภาพ” คือกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ดังแสดงในภาพที่ 2

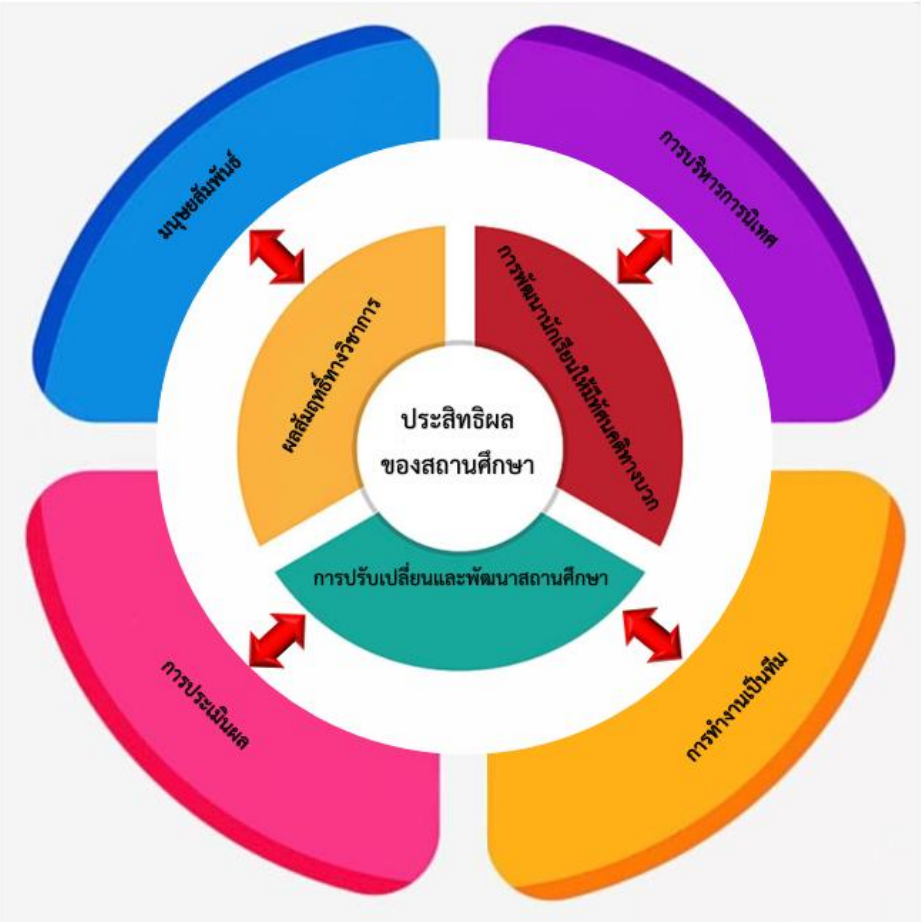

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผู้วิจัยขอเสนอแนะผลการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีทักษะการนิเทศด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการบริหารการนิเทศอยู่ในระดับสูง โดยสามารถสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผ่านการสื่อสารอย่างเปิดเผย การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพิ่มเติม เช่น การเข้าใจผู้อื่น การจูงใจ การประสานงาน และการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจ ความร่วมมือ และบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ในสถานศึกษา

2. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และนโยบายทางการศึกษา อีกทั้งยังมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการและสามารถประยุกต์แนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน โดยเฉพาะด้านความรู้พื้นฐาน เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านรู้เรื่อง ยังเป็นจุดที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง ดังนั้น สถานศึกษาควรเน้นการวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาครูผ่านการนิเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

3. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีทักษะการนิเทศที่ดีจะสามารถพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการนิเทศของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เช่น การวางแผนการนิเทศ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การให้ข้อเสนอแนะอย่างมีประสิทธิภาพ และการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะการนิเทศด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการบริหารการนิเทศมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการพัฒนาสถานศึกษาเช่นกัน จึงควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการมีส่วนร่วม การร่วมวางแผน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเสริมบทบาทผู้นำของผู้บริหารในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ทีมงาน อย่างไรก็ตาม ทักษะการนิเทศด้านมนุษยสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวกของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนว่าความเป็นมิตรเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ จำเป็นต้องควบคู่ไปกับทักษะอื่น เช่น การแนะแนว การสร้างแรงจูงใจ และการจัดกิจกรรมหรือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดอื่น ๆ

2. ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพหรือวิธีผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการนิเทศ กับการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างครอบคลุมและรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

กฤตเมธ เกิดบ้านเป้า. (2566). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 11*(1), 1-13.

กฤษกร บัวขวา, อำนาจ ชนะวงศ์ และจิราพร วิชระโภชน์. (2566). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 15*(1), 132-147.

จีญาพัชญ์ แก้มทอง. (2567). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นการศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุฑารัตน์ นิรันดร. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์, 6*(2), 553-562.

ชชล ไชยเทพ. (2566). *ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ดารุณี บุตรพรม. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธร สุนทรายุทธ. (2551). *ทฤษฎีองค์กรและพฤติกรรม หลักการ ทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.

นฤมล อึ้งเจริญ. (2564). *ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวิริยาสาส์น.

เปรมธิดาภา สารพล. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

เพชรา กิติศรีวรพันธุ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.

ภัสสรา มูลสา. (2567). การวิเคราะห์องคประกอบทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 18*(3), 101-118.

ราม เรือนทองดี (2563). *การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.* วิทยานิพนธปริญญามหาบัณฑิต. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วชิรวิทย์ บุญสงค์. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

วรรณา ไทยประยูร. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข. (2555). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สิทธิเดช ฐานบัญชา. (2558). *ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สุทิน สุขกาย. (2562). *การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สุพัตรา ศรีสวัสดิ์. (2561). ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 14(1), 22-30.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. (2567). *แผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา.* กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก.

อรชุมา ด้วงช้าง. (2566). รูปแบบการพัฒนาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. *Journal of Roi Kaensarn Academi, 8*(4), 321-342.

อุทัยวรรณ จันทนพันธ์. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเวลาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Aileen Asis Villanueva, Sandi Sanchez Disu & Kim Fe Pauleen Asis Villanueva (2021). Assessing the School Heads Leadership in the Towns of Nueva Ecija, Philippines: Inter-Relationship of Supervisory Skills, Interpersonal Skills and Leadership Skills**.** *Open Access Library Journal, 8*, 1-15.

Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (2005). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. New York: McGraw-H.

Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (2008). *Educational administration: Theory, Research, and Practice* (8th ed). New York : McGraw-Hill.

Likert, R. (1993). *A Technique for The Measurement of Attitude.* Chicago: Read MCNally.

Lorna A. Quiatzon & David R. Perez. (2023). Supervisory Skills and Governance in Public Secondary Schools in the Divisions of Puerto Princesa City and Palawan. *Psychology and education: a multidisciplinary journal, 10*, 1095-1103.

Mott, R. M. (1972). *Organizational Effectiveness*. Santa Monica, CA: Good Year.

Niyi Jacob Ogunode. (2003). Supervision and Supervisory Skills for School Administrators**.** *Journal of Research in Innovative Teaching and Inclusive Learning, 1*(3), 33-41.

Wiles & Lovell. (1983). *Supervision for BetterSchools.* New York: Prentice-Hall.

Wiles, K. & Lovell, J. T. (1967). *Supervisory for better schools.* (3rd ed.). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice - Hall.